

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaë

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XXIII. Imperitia, Negligentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

issima. §. ex imperfecto. C. de testam. n. 2. Hinc aliud est non perfecta, alia non solennis voluntas, quippe nihil actum censetur, cum aliquid adhuc superest peragendum. l. pen. ff. de his quib. ut indign. cap. 1. de success. ab intest. Abbas consil. 105. vol. 1. & qui partem individui facit, nihil censetur peregrille. l. fin. C. qui testam. fac. poss. l. fin. C. ad SC. Syllan. sal. in l. si mihi. §. in legat. n. 105. ff. de legat. 1.

CAP. XXIII.

Imperitia, Negligentia.

Axioma I.

In quolibet artis suae imperio imperitia culpa venit annumeranda, l. illicitas d. sicuti 7. de offic. praesid. l. si quis domum 9. §. Celsus. ff. locati. §. praeterea Inst. ad Leg. Aquil. Exempla in iure passim invenire licet, in Medico est exemplum in l. 8. ad Leg. Aquil. l. 132. de R. L. in muliere, d. l. 8. §. 1. Idemque in Doctore, Procuratore ac omnibus vel minimae artis professoribus usque ad bulcum. Ang. Sand. & alii ad §. imperitia 7. l. ad L. Aquil. in nautā, Perez. C. de Nausing. n. 13. in Suariis, Vaccariis, Caprariis, Perez. C. de Suar. num. 5.

Amplia hanc regulam (1.) quod procedat etiam extra artis professionem, quoties impotentia & infirmitas in culpa est, ut in gubernanda nave, regendis equis, jumentis, &c. quae ab aliis rectius regi potuissent, d. l. 8. cap. significasti. de homicid. ratio hujus ampliationis est in d. l. 8. quod adfectare nemo debeat id, in quo intelligit vel intelligere debet (quod idem est, l. quisquis 15. C. de rescindend. vendit. l. 4. C. si cert. petat.) imbecillitatem suam alii damnosam.

Amplia (2.) ex hac ipsa ratione, quod ignorantia non excuset eum, qui scire debuit, ex facto suo damnum cuique contingere posse, cap. ult. de injur. Welsch. in Coram. C. ad L. Aquil.

Limita (1.) quod supradicta tum demum procedant, quando quis scientiam affectat, ut industriam suam profiteatur, §. 7. ad L. Aquil. fallat, ubi ea dissimulatur. l. 3. C. de testam. milit.

Limita (2.) in eo, qui amicitiae causa adscitus est, l. 1. §. 2. Si mens. fals. mod. dix.

II.

Imperitis literarum beneficia non sunt conferenda, cap. illitentos 1. 26. distinct. cap. parientes 3. 55. distinct. cap. cum in cunctis 7. de Elect. & cap. ult. de temp. ordin. in 6. Menoch. 2. arbit. judic. cas. 425. num. 6. sicut nec imperiti iudices esse possunt, Novell. 82. neque enim convenit, ut illi iudicum gerant nomen, qui & legum sunt imperiti, & in agendis rebus nullum habent usum, nullam experientiam, d. Nov. 82. in princip. Excipe, nisi ejusmodi casus emergat, de cujus iustitia non minus imperito, quam jurisperito liqueat, tunc enim & imperitus recte judicabit, vide Zasium in l. certi. num. 1. C. de judic. Donell. lib. 17. comm. 24. Vult, discept. 8. p. 83. Umm. disp. ad process. thes. 8. n. 45.

CAP. XXIV.

Imperium vide supra Imperator & infra iustus.

Axioma I.

Imperium à DEO est addendam Legem, Novell. 73. in princ. Deut. c. 17. & ad faciendam iustitiam, Novell. 26. cap. fin. ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum, 1. Petr. 2. cap. solite 6. de majoritate & obedient. Honthem. lib. 1. de Notar. cap. 34. num. 4. Hinc Imperium Caesarum immediate à DEO esse profectum, patet & ex l. 1. in fin. C. de Summ. Trinitat. ibi: ex celesti arbitrio, & §. 1. Auth. de instr. Caut. Nov. 73. ibi: Imperium Dominum de caelo constituit, & c. 1. §. si verò ut Auth. defuncti sensum. Nov. 60. ibi: in omnib. gent. nobis principatum alium quidem ab initio dedit DEUS, Nov. 7. c. 2. §. finimus igitur. Auth. de bon. alien. ibi: Imper. cui plurima DEUS dedit & c. Add. 2. F. 28. vide & cap. Imperium distinct. 96. & cap. questum 45. 23. quest. 4. Deut. cap. 17. vers. 1. 1. Sam. 8. Luc. cap. 2. Job. 19. & hanc opinionem defendit Ant. de Rosell. in tract. de potest. Pap. vol. 30. col. 4. in fin. quest. 1. Mich. Ulcurrus in tract. de regim. mund. quest. 2. principal. per tot. Schwaneman. observat. pract. observ. 2. n. 4. & c. Unde & Imperatorum Leges censeri procedere ab ipso DEO, ratione eā, quod Imperator dicatur divina gratia constitutus, ut sit Imperator in terris, sicut DEUS in caelo, & habere divinum numen, ait Marant. in disput. 1. quest. legal. n. 33.

II.

Imperium extra Ecclesiam non est, cap. schisma 34. §. sed nec illud 24. quest. 1. Sensus hujus regulae, quod illi tantum competat Imperium de jure, cui Ecclesia id tribuerit, vid. Arnif. 1. de Majest. c. 2. n. 3.

III.

Imperium par in parem non habet, vid. infr. Par.

IV.

Imperium summum, quod in universum orbem terrarum sibi transcribit Pontifex Romanus, merum est commentum ex fastu Hildebrandino natum, Ziegl. de Jur. Majest. p. 121. 218. 347. 368. 387. 398. & hoc Imperium Pontificis multum limitatum tum in temporalibus, tum in spiritualibus id. p. 363. postquam universum Imperium in Clericos hodie Reges & Status Evangelici masculi sibi asseruerunt. Id. pag. 347.

V.

Imperium merum nihil habet commune cum Regalibus. Mevius Part. 6. Decis. 252. Consil. 2. num. 58.

VI.

Imperium merum seu jurisdictio Criminalis nihil aliud est, quam delictorum capitalium animadversio & coercitio, atque hodie pro uno eodemque sumitur jus gladii, & per consequens merum Imperium & superior Jurisdictio. Reits. Gerechtigkeit / Malefiz. Recht / Hals. Gericht. ff. 2. richts.